POKROK ZÁPADU.

Týdenník politický, poučný a zábavný
pro
ČECHOSLOVANY AMERICKÉ,
podávající nejnovější zprávy nejen z celého světa, ale zvláště ze Velikého Západu Amerického.
Vychází každé úterý v OMAHA, NEB.

VYDAVATEL A MAJITEL:
EDW. ROSEWATER.
REDAKTOR:
JAN ROSICKÝ.

Předplatné na list obnáší i s poštovní zásilkou
$2.20 na rok, $1.10 na půl roku, a 55 centů na čtvrť roku.
☞ Zasílání DO EVROPY $3.00 ročně.
☞ Poštovné platí vydavatelstvo samo.
☞ Oznámky v „Pokroku Západu" čítají se v levné ceně a národní spolky platí za své oznámky poloviční cenu.
☞ DOPISY se všech stran milerádi přijímáme, avšak nemůžeme uveřejňovati takové, které obsahují osobní útoky neb urážky, an zákon novinářský nám toho nedovoluje, ani na odpovědnost dopisovatele.
☞ Zásilky peněz nechť dějí se na poštovní poukázky, anebo v listech registrovaných, by bylo jich dodání nám jisté, neb nemůžeme za peníze v jednoduchém listu zaslané ručiti. Veškeré obdržené peníze budeme v čísle vždy následujícím kvitovati.
Nadpis dopisů a peněžních zásilek buď:
„Pokrok Západu"
Omaha, Neb.

Omaha, Neb. 12. července, '76

Národní republikánská tiketa.

Pro presidenta:
Rutherford B. Hayes
z Ohio;

Pro místo-presidenta:
William A. Wheeler
z New Yorku.

Mistr Jan Hus.

(Pro „Pokrok Západu" napsal H. Chotek.)

Jak zraky své obracíme ku hvězdám, jež velikostí a září svou nad jiné vynikají, tak hledíme i vždy k těm osobnostem, jež v tom nesčíslném davu lidstva se skví svými ctnostmi, jakož jsou vlastenecká obětavost, horoucí láska k vlasti, účinost, neohroženost a vytrvalost na dráze kterouž nastoupili, na dráze v úspěch a oslavení svého národa; tak v lesku jejich se zrcadlíme, tak září jejich rozehříváme srdce svá k činnosti, tak povznášíme se k důstojnosti jejich.

Není na světě národa vzdělaného, kterýž by neměl takých na národním obzoru svých hvězd se skvějících—mužův proslulých slovem a činem. Avšak pohlížíme li k národu našemu, k národu českému, tuť již založením státu českého počíná řada mužův výtečných, řada od věku k věku vždy četnější; nenalezáme jiného národa, který by, měře se s námi co do počtu obyvatelstva a co do rozsáhlosti země, takou inteligenci, tak velkým počtem hlav moudrých honositi se mohl. Žádný národ nemůže se honositi že měl obětavější muže, kteří vše, ano i potupnou smrt zvolili, než by přesvědčení svého se vzdali. Žádný národ nemůže se honositi větším hrdinou, který odváží se samojediný proti všemocnému nepříteli vystoupiti, jemu tváří v tvář staleté útisky a neplechy vypočísti a od něho reformu žádati. Nejpřednější místo mezi těmi zaujímá mistr náš, Jan Hus.

Jan Hus narodil se roku 1869 ve městečku Husinci. O mládí jeho nic povědomo není, než-li že konal svá studia na universitě Pražské. Již roku 1396 dosáhl bakalářství a stal se mistrem svobodných umění. Roku 1402 byl již děkanem a téhož samého roku zvolen byl za rektora university tří fakult, totiž: theologie, lékařství a svobodných umění. Nepřestal i na dále provozovati povolání učitelské a účastniti se ve všech záležitostech university.

Již několik desítiletí před prvním vystoupením Husa vyvíjelo se náboženské hnutí v Čechách, pošlé z nelibosti nad zlým stavem církve a nad mravní zkázou v duchovenstvě. Jan Hus stál brzy v čele statečných vrstevníků, kteří s ním sdíleli veškeré snahy jeho. Pověsť jeho kazatelská nepochybně byla příčinou, pro kterou manželka Václava IV., královna Žofie, zvolila jej sobě za zpovědníka. Jejímu vlivu a energii Husově podařilo se získati národu českému postavení důstojného v řízení university pražské. Až do časů Husových mívali na universitě pražské ve všech otázkách Čechové hlas pouze jeden, cizinci pak tři hlasy. On byl příčinou, že král Václav vydal 18. ledna 1409 onen pověstný list, *kterým národu českému přiřčeny tři hlasy, národům cizým dohromady však pouze jeden!* Následkem toho vystěhovali se němečtí mistři a studenti z Prahy. Svobodná jeho kázání, v kterých káral zneuravnělost kněžskou, popudila arcibiskupa Zbyňka, jehož přičiněním byl Jan Hus dán v klatbu. Jelikož se král Václav IV. Husa zastal, zastaveny služby boží po celé Praze (1411). Teprvé při příležitosti smíření mezi králem Václavem a bratrem jeho Sigmundem, králem uherským a německým, kterýžto osobně přijel do Prahy, přišlo také k jednání smírnému mezi králem a arcibiskupem.

Po smrti Alexandra nastoupil Jan XXIII., jeden z nejhanebnějších prznitelů církve, na stolici papežskou. Hus, chtěje vynutiti opravy, které cestou zákonou tak dlouho nepřicházely, dal se konečně v odpor proti nejvyšší moci v církvi. Příležitost zavdalo hlásání a prodávání odpustků v Praze z rozkazu papeže Jana XXIII. Hus postavil se proti odpustkům těmto co neslušným u veřejné disputaci v universitě k tomu účeli položené, zrazoval lidu z účastnění se v nich na kázáních svých v Betlemě a rozesílal mnohé listy po Čechách, Moravě, Slezku a Polsku. V Praze ztrhlo se z toho jitření veliké a tři mládenci, kteří v kostelích hlasitě kněžím odpírali, byli odpraveni. Na zprávu, kterou o tom duchovenstvo dalo papeži, vyšel rozsudek, kterým klatba ve způsobu nejhroznějším vyřčena proti Husovi; kázáno kapli Betlemskou co hnízdo kacířství srovnati se zemí a nařízeno opětné zastavení služeb božích po celé Praze. Hus opustil Prahu a zdržoval se na Kozím Hrádku, nevzdaje se (vzdor klatbě) úřadu svého kazatelského.

Konečně nalezla se cesta, která dle domnění krále Václava mohla vésti k upokojení stran v duchovenstvu českém, když přičiněním krále Sigmunda, bratra jeho, spůsobeno jest svolání nového koncilia do Kostnice. Měltˇ se Hus dostaviti ku koncilium a předložiti jemu své smýšlení o víře křesťanské, aby je buď schválilo, buď zavrhlo.

Král Sigmund slíbil jemu zjednati svobodné slyšení ve sboru církevním na ten způsob, by se svobodně zase navrátiti mohl do vlasti, když by se výroku jeho neminil podrobiti.

Hus vydal se na cestu v říjnu 1414, provoděn třemi pány českými, Janem ze Chlumu, Václavem z Dubé a Jindřichem Lacembokem. Sbor církevní nedbal však průvodního listu císaře Římského, vrhl Husa co kacíře do vězení.

Výsledek soudní byl, že Hus co zatvrzelý kacíř odevzdán dne 6. července 1815 moci světské k upálení. Král Sigmund neprotivil se rozsudku tomu a rozkázal vykonání jeho. Ze sezení samého byl Hus vyveden a upálen nedaleko města u břehu Rýna.

Kněžstvo jásalo že toho, který je slovem svým hrůzou naplňoval, nyní zničili. Však jásalo příliš časně. Pochodeň, která vrhla první plamen na hranici v Kostnici, roznítila mnohem větší v Čechách. Tělo ovšem spálili, duch jeho však vzlétl k milené vlasti svojí a vdechl každému jednotlivci část své síly.

Národ plakal a kvílel pro svého učitele, pro svého mistra; brzy však se uchopil meče, by jej pomstil.

Nechť rozmetali kněží popel Mistra našeho do všech uhlů světa, nechť se přičinili památku jeho zhanobiti a v zapomenutí uvésti, přece žije a bude žíti v památce naší, dokud jazyk náš žíti bude.

On byl prvním našim reformatorem, který přičinil se, by národu svému zjednal duševní volnost a svobodu, který ukázal mu cestu z bludiště a tmy římské.

Kletba vrahům jeho, ale nehynoucí sláva jeho památce!

Řeč Čeňka Duras-a

při oslavě stoletého trvání svobodné republiky americké, v CRETE, NEB.

(Dokončení.)

Dnes jest tomu právě sto let, co přední vlastenci američtí rozohnili svými nadšenými řečmi a hrdinskou odvahou všechny osadníky, kteříž vlasteneckým zápalem obrněni jsouce, postavili se v šiky válečné. Chudí ti rolníci opustili své tiché zaměstnání, opustili svůj domácí krb a ubírali se do pole bitev, aby pro sebe i pro veškeré potomstvo svobodu pojistili. A hle! Snaha jejich neminula se výsledku kýženého. Před prapory chudých těch osadníků v prachu se válely zlatem a drahokamy ozdobené prapory lordů anglických. A ta Anglie, která dříve považovala povstání svých amerických poddaných jen za nepatrnou, povšimnutí nehodnou hříčku, musela mírem Versailleským prohlásiti Ameriku za samostatný, od ní zcela neodvislý stát. A pak nastal zde na novém světa dílu teprv pokrok úžasný. Pod záštitou svobodných institucí dály se zde pravé divy rychlého postupu, nad nímž žasnul celý svět. Nic nestálo více v cestě národu od jha poddanství konečně zcela osvobozenému. Těch nepatrných 13 osad vzrostlo během jediného století na 38 velkých států, jež se rozprostírají na ploše větší než Evropa sama jest. Z toho nepatrného, sotva třimilionového národa stal se národ mocný, velký, bohatý, jenž směle postaviti se může po bok největším a nejslavnějším národům světa. Ten prapor hvězdnatý, jenž prvně zavlál nad vodami při pobřeží atlantickém na východě, nyní i vlaje nad zlatonosnými břehy pacifickými na západě, nad vodstvem palčivého jihu v zálivu mexickém jakož i nad ledovými kry severního ledového moře.

Průmysl, obchod a orba povznesli se tak, že v mnohém zastiňují i pokrok ostatního světa, tak že na sklonku prvního století národ americký vyzval ostatní národy na jeho půdě o palmu vítěznou čestně zápasiti, a doufám že na světové výstavě filadelfické v mnohých a to v nejdůležitějších oborech svého vítězství se nemine. Pralesy a pláně toho dálného západu, kdež před sto lety nebylo bílé tváře k spatření a jež byly lovištěm divokých Indianů, jakoby kouzlem nějakým proměněny v úrodné kraje; tam, kde nesčetná stáda bůvolů se pásla, rozkládají se dnes kvetoucí města, čilostí obchodní, nádherou a velkostí svou s nejznamenitějšími a nejstaršími městy starého světa směle závodící. Ano, zde, na této půdě, kde po tisíciletí vše rostlo a měnilo se jak toho příroda, nedotknuta rukou lidskou, vyžadovala, dnes konečně slaví hody civilizace.

První století naší republiky se vyznamenává hlavně tím, že během toho času učiněny byly ty nejdůležitější vynálezy, jež stav věcí v celém světě valně měnit počínaly. Národu americkému patří ta zásluha, že v jeho lůně nejvíce důležitých vynálezů zrozeno, a že ty, kteréž od jiných vynalezeny, zde nejrychlejšího rozšíření dosáhly a takřka tedy teprvé na půdě americké vstoupily v život. Tak národ, neveden žádnou korunovanou hlavou z boží milosti, vlastní silou svou povznesl se na stupeň své nynější dokonalosti. Tak dokázáno světu, že nejsou ti otcovští opatrovníci v podobě císařů a králů k užitku, nýbrž ku zkáze. Tak dokázáno, že národu není třeba živiti "k udržení pořádku" statisíce vojáků a kupovati pro ně tolikéž pušek a bodáků a děl, aby stále jen namířeny byly na vlastní jeho prsa.

Však nestojím tu, abych vzletnými slovy vám předkládal jedině minulost naší země, neboť dnes nejen že jedno století zakončujeme, my i zároveň stojíme na prahu století druhého, nastupujem cestu kteráž dosud zcela neschůdná a dříve ode všech v cestu se satvících předmětů vyklizena býti musí, aby pokrok civilizace po ní měl volného průchodu. Nalezáme se na rozhraní dvou století právě v tu dobu, kdy opět vlast naše podrobena jest nové zkoušce své dokonalosti. Nehrozí nám sice žádné nepřátelství od jiných mocností, nepřátelé našich svobodných institucí jsou v středu našem, jsouť to ty zmije jenž na ňadrech země této odchovány, nyní zrádou, podplatností a jinými nectnostmi jí záhubu strojí. Ústava naše sice dosud zachovává ve své ryzosti strom svobody v plné své síle a bujnosti, však nicméně rozšiřování rozmanitých zlořádů zrovna při kořenech, může časem záhubu připravit. A jak možno tomu odpomoci? Kdo má tu moc? Jsouť to občané sami—jste to vy, jimž dáno žezlo panování do ruky. Ano, vy svým hlasem rozhodujete co a jak vše v této republice zařízeno býti má. Nuže, nenadužívejte výhody této, jakáž se jenom občanům v svobodné zemi poskytuje. Použijte úplně svého práva a staňte se hodni slouti svobodnými občany americkými. U příležitosti oslavení stoletých narozenin svobody americké slavně zapřisáhněme se, že sami jen cestu cnosti vyhledávajíce i o to zasazovati se budem, by veslo státní lodě také jen do rukou spravedlivých a poctivých se dostalo. Nezapomeňme, že právě před sto lety vlastenci američtí svými životy svobodu tu vybojovali, a hana, kletba nejhroznější musila by nás stihnout, kdyby chom tuto svobodu nezachovali potomstvu v té ryzosti, v té čistotě, jak jsme ji byli zdědili. Nejen dobro naší země na tom závisí nýbrž i svoboda člověčenstva veškerého, neboť běda svobodě v Evropě, pak-li že by padla Unie. Byli jsme rozmanitými neblahými poměry rakouské vlády doháněni opustiti ty krásné nivy české. Se slzou v oku opouštěli jsme tu drahou naši českou vlasť, opouštěli ty kraje, na něž tak mnohá něžná upomínka z dob útlého mládí se víže, opouštěli s bolestným citem tu chýši, kdež druhdy stávala kolébka naše, se srdcelomným nářkem loučili jsme se s drahými svými — na vždy. Všecky pásky k dřívějšímu životu přetrhány — cesta nastoupena přes mocné vlny oceanu do dálných zámořských krajin. Překročivše hranice vlasti Washingtonovy, octli jsme se na půdě svobodné této země. A země ta uvítala nás s otevřenou náručí; naděje naše v ní kladené nezůstaly nesplněnými, neboť ztráta naší drahé otčiny vynahraděna v plné míře. Vymanivše se z podruhství stali jsme se členy velké rodiny sobě rovných, byli jsme smyti od dědičného hříchu poddanství, jenž byl před sto lety životy amerických spasitelů vykoupen pro člověčenstvo veškeré, které pod ochranu hvězdnatého praporu se uteče. Nuže, není naší svatou povinností abychom, seč síly naše stačí o to se zasadili, by výhoda ta poskytnuta byla veškerému příštímu potomstvu? Nežádá toho naše čest co lidí, abychom v případu potřeby i životy své obětovali pro dobro svých následovníků, tak jak to naši předchůdcové byli učinili. Na nás to závisí, by i na dále byla Amerika tou hvězdou spásnou pro všechny ty, jež vlasť svou opustiti musejí. A nebude-li na naší dobré vůli chyběti, budeme-li sebe jakož i svých dětí vzdělávati, tož příští století i cíle svého se nemine. Pak během právě nastávajícího století rozluští Amerika ještě mnohé v popředí se stavící otázky sociální; svou osvědčenou horlivostí pro všechno což praktického, uvede v život mnohé novověké idey jež se osvědčí života schopny a bude příkladem svým svítit na cestu vedoucí k neodvislosti a svobodě! Doufejmež, že až potomstvo naše po druhé bude slavit stoleté narozeniny neodvislosti americké, již i ostatní národové budou mít přestálé boje za svobodu a že co národů na světě již i bude tolik republik a Amerika jich matkou. To budiž dílem nového století, jež právě dnešním dnem nastupujem, a v naději, že tušení mé mne neklame, volám druhému století svobody v Americe: Na zdar!

Philadelfická výstava.

Jedním z nejzajímavějších oddělení ve světové výstavě jest oddělení vládní. Toto nalezá se ve zvláštní budově, kteráž jest dle velikosti své šestá mezi budovami výstavními. Ač stavba budovy té co do uměleckého slohu nemůže rovnati se pamětní síni neb zahradnické budově, přec činí dojem velmi příznivý. Jest stavěna ve spůsobu kříže. Hlavní stavba jest 480 stop dlouhá, příční pak výběžky mají délku 340 stop. Přes půl milionu povoleno bylo kongresem na stavbu tuto a ostatní vydání s výstavou odborů vládních spojené, za tím účelem, aby znázorněny byly veškeré administrativní práce v čase míru a přípravy naše co válečné moci. Jsou tu znázorněny odbory: poštovní, válečný, námořní, vládní, system vyučování; jsou tu vzorky bohatství přírodního ze všech oborů atd.

V odboru válečném zahrnuty jsou oddělení signální, ubytovací, ranhojičské, měřičské a ordonanční. Výstava zbraní a nejnovějších vynálezů k usmrcování lidstva jest nejvýše zajímavá, neboť nejen že tu shledáme zbraně nejnovějších patentů z továren Coltové, Remingtonové, Springfieldské a j., Gatlingové kulomety, vrhající 1000 střel za minutu, děla od největšího do nejmenšího kalibru atd., nýbrž i zároveň najdeme tu úplnou sbírku zbraní užívaných před sto lety, a tu objeví se nám ten ohromný pokrok, kterýž se za jedno století v tomto oboru učinil. Taktéž jsou tu mezi jiným vystaveny všechny vojenské kroje a viděti změny, jakým během jednoho století podlehly.

Oddělení poštovní jest v plné činnosti. Znázorněno tu poštovní zřízení Spojených států do podrobna. Tu se tisknou obálky, kolky i korespondenční lístky; prodávají se tu; přijímají i odevzdávají listy i noviny; vůbec, vše tu v oboru tom znázorněno. I model rychlovlaku, jezdícího mezi New York a Chicagem, se tu nalezá. Kolky, kteréž se tu tisknou, jsou rozdílné od kolků obyčejných. Nesou letočet 1776 a 1876, a jest na nich jezdec k naznačení kterak dopravovala se pošta před sto lety, pod ním pak rychlovlak, značící dobu nynější.

Kolky tyto tisknou se pouze v tomto oddělení a tolik jen co denní potřeba vyžaduje; jsou platné po celém Soustátí, však s ukončením výstavy přestanou se též tisknouti.

Odbor úřadovny patentní charakterisuje nejtrefněji vynalezavost americkou. Ze 150.000 vzorků nalezajících se v úřadovně ve Washingtonu vyvoleno 5000 ku výstavě, kteréž nalezají se ve více než 40 skříních a nalezneme tu arci nejnovější, nejzajímavější, jakož i nejužitečnější a nejpodivnější vynálezy.

Odbor námořský má vzorky i modely lodí válečných všech druhů; jsou tu dělové lodice jednoduché i obrněné, monitory atd., jakož i úplné znázornění námořské služby.

V jihovýchodním rohu budovy jest též model mořských skalisek v "Pekelné bráně" u New Yorku, o nichž jsme před několika měsíci zprávu přinesli že jsou prohloubána a budou na 4. července trhavými látkami rozbořena. Na modelu viděti veškeré prohloubané prostory, chodby a komory, do nichž trhavé látky vloženy budou. Na modelu jest viděti zároveň část "Dlouhého ostrova" s domy, stromy atd., jakož i s dílnami, strojemi a t. p., kterýchž ku práci té použito bylo. Vyhození těchto skalisek určeno bylo, jak zmíněno, na 4. července, však přípravy se pozdržely a bylo na několik týdnů odloženo.

O oddělení ruském píše "Philadelphia Press". "Přehlížejíce poklady ruského umění a průmyslu sestavené pospolu v naší výstavě, zdá se nám to skoro div, že uspořádání v tak krátkém čase docíleno. Vzdor nehodě kteráž potkala parník Gœthe, (na kterémž předměty pro výstavu určené se nacházely a což zavinilo nutné pozdržení uspořádání), Rusko, dík nezlomné energii vrchního komisaře jen. C. De Bělský, vstoupilo v popředí se svojí v skutku obdivuhodnou sbírkou, kteráž bude dlouho Spojené státy připomínati na Rusko, i potom, kdy výstava ukončena bude a kteráž nevyhnutelně vésti musí k užším svazkům obchodního spřízněni, než dosud mezi těmito dvěma zeměmi stávalo. Co nejvíce do očí bije, že celá sbírka nese na sobě ráz v skutku ruský." Ku konci popisu nespočetných drahocenných předmětů z oboru zlatnického a klenotnického připojuje: "Slovanské nápisy na mnohých předmětech zajímají krásou tvaru toho písma". Dále pak praví: "Zmíníme se ještě krátce o Chopinově krásné sbírce předmětů bronzových. Chopin obdržel ceny ve všech velkých výstavách; v Paříži v 1867, Vídni 1873, v Londýně 1862 a 1874 a Moskvě v 1872. Hlavní jeho práce zde jest snad krásný kandelábr, as 18 stop vysoký. Nápodobené práce Japánské v porcelánu jsou uznávané za výtečné i od Japonců. Dále zasluhují zmínky velké hodiny stavené slohem byzantinským. Blíže těch jest páže z časů Jana Hrozného. Pak jsou tu kozáci na stepi, dovedně provedeni. Mnohé ruské i maloruské mravy a zvyky jsou zde znázorněny. Vůbec, Chopinovy práce bronzové jsou v skutku ruské, a větší chvály než té věru jim netřeba. Sbírka kožešin a prací malachytových, jest přehojná a drahocená a upoutá každého".

Z ČECH.

* Sníh v červnu. Dne 1. června padal v Rudohoří sníh.

* Zázračná dívka. Náměstnice Marie Přerova, z Okrouhlého Hradiště u Bezdružic, která tisíce nahlouplých lidí vábila, zemřela v neděli ve všeobecné nemocnici v Praze na rozmíšení krve. Nápodobila ukřižovaného Krista a umělým spůsobem dovedla sobě zjednati krvácející rány na rukou, nohou a prsou jimž konečně podlehla, poněvadž látky, kterými krvavé rány udržovala, byly jedovaté.

* Strašlivý požár zničil dne 1. června velikou ale chudou vesnici pošumavskou "Běleč". Vesnice tato leží asi hodinu cesty od Husince u Prachatic a byla — jako všechny staré vesnice pošumavské — vesskrz ze dřeva vystavěna, tak že teď ani znáti není, kde které stavení stávalo! Přes 130 rodin (samí podruzi, domkáři a něco jen chalupníků) jest na mizinu přivedeno. Bída je příhrozná — nemajíť nebozí ani pro sebe ani pro dobytek ničeho, protože při prudké vichřici oheň tak rychle se rozšířil, že nemožno bylo věci vynášeti. Z celé vesnice zůstaly jen panský dvůr, hospoda a dvě chaloupky! Neštěstí jest tím strašlivější, protože ten lid nedostane ani za peníze ani zadarmo pro dobytek stelivo a píci; nemajíť v celém okolí při letošní bídě sedláci ani sena ani slámy, takže budou muset ti nebozí lidé kolik mil cesty od Šumavy konati, aby tam za drahý peníz potřebné nakoupili.

* Bouře, přívaly a průtrže mračen. Ze všech krajů českých docházejí Jobovy zvěsti o řádění bouří a přívalů. Zdá se, jako by voda dokonati měla, co pominuly květnové mrazy a že všechna naděje rolníka českého má býti na dobro zničena. Na novo došly tyto neblahé zprávy: Ve středu na 7. června odpůldne za krutého horka snesly se mraky a hnaly od severozápadu a severovýchodu v krajinu domažlickou a vysypaly vše v okolí Tašlovic až k Baldovu spoustu krup, navštívily o 4. hodině odpolední Domažlice a okolí bouřkou a lijákem tak příkrým, že prsť na svěšených polích na mnoha místech byla odplavena a cesty na svahách hluboce byly rozryty. Vzduch i po té nehodě zůstal stejně teplý, ba mrtvý. Druhého dne pak, ve čtvrtek, dostoupilo vedro stupně ještě vyššího. Po 3. hodině odpoledne spustil se liják tak ukrutný, že podobal se průtrži mračen. V málo minutách podobaly se stružky mocným proudům, vítr prudký rozjížděl vozy u hospod stojící, že prudce uháněly po náměstí dolů, rány hromové bez přetržení stíhaly blesky. Úplné tři hodiny řádil rozlícený orkán nad Domažlicemi. Dolní předměstí bylo na mnoha místech pod vodou. Zahrady a luka ještě dlouho po lijáku byly pod vodou a namahavá mnohotýdní práce zahradnická zmařena, vše zaplaveno blátem a výkalem, vše co po ztrátách květnovými mrazy spůsobených nově bylo vysázeno, jest zničeno. Sena z luk jsou odplavena tak, že ničeho z nich nezůstalo a co neposečeno zaplaveno jest až k nepoznání. Prsť s polí odplavena a snešena jest do příkopů a luk. Cesty a silnice jsou vymleté až na kamení. Do mnohého příbytku na dolním předměstí vnikla voda až na 26 palců výše, tak že nábytek ploval a vše kalem vysoce pokryto zůstalo. Na smolovské silnici bylo tolik vody, že 15 povozů se nahromadilo na výšině, poněvadž nemohly po silnici dále. V cukrovaru shořena jest část zděného vodovodu. V Stráži zbořila se budova cihelny, pod níž dělníci se byli ukryli, v čas však ještě vyběhli až na jediného starého muže, který troskami značně byl zraněn. V H. Týně dostala se voda do domů podél řeky a způsobila mnoho škod. Na Baldově udeřilo do hromosvodu. Tamtéž strhal se rybník a největší část ryb odplavala. V Koutě byla střední část vesnice přes dva střevíce výšky pod vodou. V Oprechticích udeřil hrom do hrušky na návsi stojící, kteráž ihned v plném plamenu se vzňala a museli ji sousedé ulévati, by stáje od ní nechytly a snad i ves nevyhořela. Terasy u kasárny domažlické jest velká část sesuta. Rybník mlynáře pana Feurtsche se protrhal, čímž velké škody spůsobeny jsou. V okolí Draženova potloukly kroupy, kdežto v Klenči o dešti málo jen pozorovali, v Nepomuce již docela nic. Pozoruhodné bylo, že po čas lijáku vítr vál brzy od východu, brzy od západu, půlnoci, poledne a ze všech možných stran. Železniční most u Božic utrpěl značně, mnohé náspy jsou rozryté. Při čtvrtečním přívalu ukryt byl pod kůlnou v cihelně strážské domažlický občan Jan Štěpán, když tato přívalem vody podemleta se sřítila. Všickni mladší soudruhové jeho v čas ještě utekli, on však 70 roků starý dost rychle utéci nemoha, byl v troskách kůlny zasypán. Byl značně zraněn. Malé dítě, jež matka v koši uložené pod cihlářským stolem ukryté měla a jež v rychlosti útěku tam zapomenula, bylo po dvou hodinách z trosek vyhrabáno a zachráněno. — Ze Slaného: Ve středu odpoledne dostoupilo parno, trvající již několik dní, svého vrchole a teploměr ukazoval jednu chvíli až 32 stupňů tepla. Šedé mraky, vystupující na obzoru zahalily okolo jedné hodiny spolедne celou oblohu a prudký příval provázený děsnou bouří a krupobitím strhl se nad celou krajinou Malkovic, Jedomělic až ke Smečnu. Po celou hodinu padaly místy kroupy zvící holubích vajec, působíce ohromnou spoustu na polích a lukách. Co nezničily kroupy, spustošil příval vody, jenž veškeré potoky a rybníky rozvodnil. U Malkovic přišel i lidský život na zmar. Žena jedna vracejíc se s polí, kdež požínala trávu, omráčena kroupami, padla do strouhy a utonula. Podobná bouře provázená častým udeřením hromu snesla se druhého dne nad městem Slaným a okolím.—Z Tochovic na Příbramsku se píše: Den 8. června byl pro obec tochovickou a okolí dnem hrůzy. Okolo 11. hodin při velkém parnu zahalila se obloha šedými mraky, a kroupy s deštěm sypaly se k zemi. Blesky křižovaly se v oblacích, a za každým následovala rána, tak že v době asi čtvrt hodiny nejméně 20 kráte uhodilo. Hrůzyplným hostem tímto navštíven byl kostel, budova farní a dva strážní domky na trati železniční, vesměs o samotě stojící. Nejvíce řádil hrom v kostele. Tam vjel věžičkou nad střechou chrámu se nacházející, pošinul zvonek, srazil dva silné trámy s takovou silou, že jeden prorazil prkenný strop, spadl do lodě chrámové a vyryl jámu v podlaze cihlami pokryté. Postranní oltář na dobro roztříštěn jest, obrazy křížové cesty jsou namnoze začazeny a popáleny, stolice čtyry bleskem poraženy, zdě vně i vnitř porouchány, malta na stropě odloupána. Ve farním domě vjel blesk vedle komína střechou na půdu, roztříštil dvě krokve, projel odtud do kuchyně a do tří pokojů, kdež vesměs obrazy i zrcadlo porušil neb roztřískal, pak hlavními dveřmi, kteréž rovněž porouchal, vyjel ven. Ve strážním domku byla bleskem zasažena žena strážníkova, na štěstí však krom popálení šatu nic se jí nestalo. Na blízku sousední obce Kamene zabit byl bleskem rolník, jenž s povozem bouří byl zastihnut. — Krupobitím stiženy byly obce Škrňany, Nezvěstice a Chválenice, Černec a Štáhlavy. Průtrž mračen stala se též mezi Libeznicemi a Kajeticemi. Spousty vod s kroupami padaly déle půl hodiny a spůsobily značných škod. Dráha turnovsko-kralupsko-pražská byla zatopena, nicméně jízda na osobních vlacích nevázla. Průtrž mračen udála se ve čtvrtek dne 8. června v okolí Jedomělic u Hvězdy (u Nov. Strašecí) a nadělala prý ohromných škod. Také dvě dítky zahynuly v proudech.

DOPISY.

V PRAZE Scott Co. Minn. dne 28. června 187[illegible]

Ctěná redakce „P. Z."

—Z Čech nám sem pořáde osadníků přibývá. V roku 1861 bylo u Praby pouze asi 18 rodin Čechů a od toho času již tato celá krajina kolkolem, a sice, na východ 12 mil, na poledne 13 mil, na západ 3 až 5 mil a na půlnoc 8 mil, jest obsazena z plna samými Čechy. Na západní straně se staví parní mlýn o čtyřech složeních a začne již asi za měsíc mlít. Půldruhé míle na východ stojí parní píla. Majitelé píly i mlýnu jsou Češi. Praha má nyní kostel a faru, obě cihelné budovy; školu; dva štory; sedm salonů; dva kováře; sedláře, koláře, a vícero obuvníků a krejčů. Za ten čas Praha zrostla ku podivu a stále zrůstá. Pole zde máme výborná, též luk i lesů hojnost. Krajina jest nejvíce rovná, mírně vlnitá. Vody dost, a dobré i zdravé. Studně kopáme od 5 do 35 stop.

Váš službovolný
Frant. Pešek jednatel.

Z České osady z KANSAS,
Wilson 1. července.

Vážená redakce!

Právě přistěhoval se sem pan Tebiáš z Minnesota a vykoupil zdejšího obchodníka pana A. A. Jellison a v brzku bude moci posloužit krajanům svým zbožím všeho druhu ze svého skladu. Tři chlapci ukradli koně zde a byli lapeni v Ellisu. F. J. Š.

LAYNESVILLE MO.
2. července.

Ctěná redakce!

— Pšenice máme již z větší části posekané; ostatní obilí stojí výborně kukuřice jest již 7 stop vysoká. Cholera mezi vepřovým dobytkem zde dosud řádí. Já stratil 14 kusů za jeden týden. Použil jsem pak následujícího prostředku: Smísil jsem 150 liber šrotu s 20 lib. soli a 10 lib. sody, což jsem smočil se 4 gal. vody a krmil jsem tím prasata (80 kusů) po tři dny. Od té doby neztratil jsem žádné více a tak soudím že ta směsenina pomohla.

Znamenám se s úctou
Alb. Milan.

Hospodářství.

ČIŠTĚNÍ ZLATÝCH ŘETĚZŮ.

Za dvě minuty můžeme dle tohoto návodu každý zlatý řetěz vyčiditi. Dáme ho totiž do vhodné velké láhvice, vlijeme naň teplé vody, přidáme trochu mýdla na drobno rozkrájeného, jakož i vápna na prášek utřeného, a třepáme pak lahvičkou asi po 1 minutu. Řetízek se teď vyjme, čistou vodou omyje a pak usuší. Zlaté řetězy nabudou tímto čistěním lesku obzvlášť krásného.

DRŮBEŽ KTERAK SE VÝBORNĚ VYKRMÍ.

Mnohdy nechce drůbež při nejlepším krmení jak náleží tyti, a tu obyčejně bývá příčinou, že má čmelíky.

Tyto musíme vyhubit, jinak všecko krmení neprospěje, a k tomu cíli natřeme drůbeži podpaždí, prsa a podocasí řádně olejem.

LÁHVE ABY PO STUCHLINĚ NEZAPÁCHALY.

Naplňme láhve vodou a přidejme čerstvě vypáleného dřevěného uhlí. Po uplynutí několika hodin vylije se voda a zápach se zúplna vytratil, protože uhlí stuchlinu do sebe vtáhlo. Že se dle potřeby tato operace musí též opakovati, samo sebou patrno, jakož i že se pak láhve ještě čistou vodou vypláknou.

MOUCHY KTERAK SE Z OBYDLÍ VYPUDÍ.

Tvrdí se mnohostranně, že se mouchy z pokoje vypudí, když se do něho trochu chlorového vápna na misce postaví. Tentýž prý účinek má chlor i na vosy a vůbec na hmyz.

O BRAMBOROVÉM BROUKU.
(Napsal J. Holeček.)

Bramborový brouk, zvaný angl. Potato bug a neb vlastně Colorado beetle, natropil již mnohých škod zde v Americe a nahnal strachů Evropanům, tak že evropské vlády uznaly za dobré přívoz zemáků z Ameriky zakázati, aby se tento škůdce i do Evropy nepřinesl. Jak mile brambory počínají vylézati ze země, lezou již ponravy brouka toho po nati. Ponravy ty jsou měkké, sliznaté, bledě-žluté s černými pruhy a skvrnami. Z těchto ponrav vyvinou se pak brouci, kteříž nasazují opět vajíčka svá, pomerančové barvy s velkosti prosa na spodní strana listů bramborových. Obyčejně kladou 15 až 40 vajíček pohromadě. Na ty jest třeba dobrý pozor dávati. Zmaříme-li ty, zmaříme brouky v zárodku. Vylíhnuté z vajíček ponravy jsou velmi žravé a rostou takřka očividně a v několika týdnech počínají se měnit až se z nich úplní brouci vyvinou. Na zimu zalézají brouci do země a proto jest dobře nesázeti zemáky na tom samém místě kde loni byly. Prostředek, který se dosud nejlépe proti broukům těm osvědčil jest pařížská zeleň, buď rozpuštěna ve vodě a neb prášek, až musí se s ní opatrně zacházeti, jelikož jest to prudký jed. Nejvýdatnějším a nejspolehlivějším prostředkem jest však pilné sbírání brouků a maření vajíček. Zmaříme-li vajíčka po jaru nebudeme mít mnoho brouků v letě k sbírání.

Solo!

Starý houslista dal znamení, a jako kouzelným proutkem dotknuty utichly zoufalé tony klarinetu, tlumené vzdechy ufřené basy i hlasitě se bránící křídlovky. Bylo po hvapíku. Vysoké vlny vzedmutých ňader se tišily, a na rozpálených tvářích stály krůpěje jako rosa na lupenech růže. Bylo po bouři.

Hustý závoj prachu pomalu řídnul a mlhavé obrysy lesianské chasy vystupovaly vždy jasněji a určitěji. Což to byla rozkoš na ně pohledět! Hoši jako jedle, děvčata jako maliny a v každém oku hrálo bůžo veselosti. Jak! pivo také o pouti! Vždyť i sám starý Záruba točil se s plecháčem v kole a juchal jako mladík, a přece měl už vnuka na ženění. Však ten čtverák vnuk, aby ho kat spral! Stojí tam u okna, ruce na prsou složené, a škaredí se. Ani netančí! Že se jen nestydí před dědkem! Což ten by ho ještě třikrát přeskočil, a teprv kdyby u něho stálo takové děvče jako mlynářova Katuška. Daleko široko nenajde jí rovně. Však co se týče mladý Záruba také pěkný hoch, a bude z nich hezký párek. Jen kdyby nestál dnes jako když ho zařeže! Sotva Katuška co odpoví, škarohlíd, a přece se ho ptá tak upřímně!

„Co ti je, Václave? Mluv přece. Udělala jsem ti něco?"

„A snad ne? Jsi tu pro všecky, jen pro mne ne."

„Ale co to zas mluvíš, Václave? Teď bych já se mohla rozhněvat. Jsi bláhový, že se durdíš, a čím proč: že velebníček pořád se mnou tančí. Ale což si mohu pomoci? Beztoho je mně vždycky nevolno, když pro mne přijde. Lepí se na člověka jako babí léto a dívá se tak podivně a pronikavě do očí, že mne vždy vše obleje a je mně ouzko, jako by se had na mne díval."

„Tak? No počkej, pane páteře!"

„Ale Václave, snad nemyslíš mu — Tančit už s ním nepůjdu, odřeknu mu i to 'solo', o které mne mořil, a povím mu přímo, že to nerad vidíš. Avšak to víš, je to přece jen velebný pán."

„Velebný pán sem, velebný pán tam — to mně jedno. Tedy i 'solo' chce? Nu, má ho mít!" pravil Václav vesele, jako by se mu náhle bylo rozbřesklo. „Víš co, Katuško? Teď s ním právě budeš hodně tančit, a měj se k němu, rozumíš? Já to chci."

„Ty chceš udělat mrzutost, Václave, viď? Prosím tě, měj rozum!"

„Nic se neboj a jen mne nech. Znáš mne snad."

„Zase nějaké čtveráctví? Uhodla jsem? — Aj, viděl, velebníček již opět ke mně míří. Mám tedy?"

„I s pánembohem!"

Sotva domluvil, již stál štěpánovský kaplan u Katušky, Václava si ani nevšímaje. Byl jako bývají kaplani, jen že mu bylo mladé hezké děvče milejší než breviář a tanec nežli paříje. Nevynechal nikde v okolí ani jediné pouti a posvícení. Jinak ale měl velkou oblibu v celé kolatuře co dobrý kazatel. „Všecko je na něm hezké, jen kdyby nebyl tak mnoho do světa," říkala stará Drahošká, a na tu se dalo už něco. Ale pan kaplan dbal více na úsměv korálových rtů, nežli na řeči starých sažiček. Tak i dnes byl jako v ohni, a zvláště kolem Katušky se otáčel jako sválec kolem čarpy. Stále byl u ní na velkou mrzutost Václavovu.

Uchopil ji za ruku. „Jdu si pro slíbený taneček," pravil se vší možnou líbezností. „Smím prosit?"

„S radostí! Avšak kde je Václav?" pravila ohlížejíc se kolem. „Měl byste mu říci, velebný pane, aby se nemrzel."

Václav stál u hudebníků a horlivě hovořil se starým houslistou. Ten pokyvoval a ob čas lišácky zamžoural v stranu, kde stála Katuška.

„Tedy ujednáno," pravil Václav.

„Buďte bez starosti, však já—!" ujišťoval starý, dávaje na housle znamení k novému tanci.

Opět se to rozvířilo. Václav si sedl mezi sousedy, tance si ani nevšímaje. Hovořilo se o všelijčems a Václav pomáhal, ačkoliv mu děd vytýkal, že je pecivál, aby si raději hleděl děvčete.

V tom zazněly fanfáry.

„Ah, to bude solo! Či pak to asi?"

Sousedé povstali, hoši i děvčata ustupovali z kola a do prostřed vešel — velebníček s Katuškou.

To bylo již přespříliš dědu Václavova. „Hocha, ty jsi — ty jsi buchta, rozumíš? Tohle bych se dovolil ani císaři pánu. Tys mně čistý!"

Každý se divil a rozhlížel si to vykládal. Václav však byl zcela klidný, jako by se ho to ani netýkalo. „Ale nechte je, dědoušku, vždyť on mně ji neukouše."

Fanfáry dozněly, a pan kaplan vzkřikl: „Solo!" tak pěkně a rozjařeně, že by to žádný hoch lépe nedovedl. Drží Katušku kolem pasu a čekal, až předehra přejde do skočné. Ale cože ten starý to dělá tak dlouho? Jako by konce neměla. „Tak bray, musikanti!" volal netrpělivě velebníček přivinuv Katušku těsněji k sobě.

Ještě několik taktů, a předehra končila. Starý dal znamení a —

Bylo to pekelné znamení, co dotklo se ucha velebníčkova? Zrnalý pustil Katušku a zaraben hleděl na hudebníky, z jichž nástrojů místo veselé skočné vážně jako pohřební zazněla píseň: „Mé jsi potěšení, můj Ježíš."

Vše bylo překvapeno a chvíli bez řeči. Rázem však povolilo kouzlo a smích vzešel se plným stavidlem. „Solo! solo!" znělo to se všech stran a mísilo se s vážnými zvuky písně.

„Teď ale mně solo!" zvolal Václav vesele objav Katušku místo zmizelého velebníčka.

Smíchu nebylo konce. Žehnal starý Záruba nemohl a slzu vyjiti. „Kdo by v tom hochu hledal takového čtveráka? Inu, však má po kom!"

"P. J." z *„Pol".*

Čtěte! Čtěte!

Pokrok Zapadu,

Jediný list na západě,
[illegible]
NEJLACINĚJŠÍ ZE VŠECH ČESKÝCH LISTŮ!
[illegible]
nejméně oznámek
a proto
Nejvíce čítací látky!
Přináší
Zevrubné zprávy ze západu,
[illegible]
Zprávy politické,
Nejčerstvější zprávy o denních událostech,
NEJNOVĚJŠÍ ZPRÁVY TRŽNÍ,
[illegible]
Nejvíce článků poučných a zábavných!
[illegible]
o domácnosti a hospodářství,
a jest proto v každém ohledu
DOKONALÝ!
V politice jest a zůstane „Pokrok Západu"
neodvisle republikánský!
[illegible]
☞ Každý by jej měl čísti! ☞
Rolník [illegible]
Osadník západu [illegible]
Obyvatel východu [illegible]
Politikář, [illegible]
Republikán, [illegible]
Demokrat, [illegible]
Milovník zábavného čtení, [illegible]
Zvědavý, [illegible]
Bohatý, [illegible]
Chudý, [illegible]

Každý! Každý! Každý!
[illegible]
„Pokrok Západu",
stojí pouze **$2.20** i s poštou.

☞ [illegible]

DO ČECH
[illegible]
„Pokrok Západu" nadobyčejně správně dochází."
☞ Předplatné do Čech [illegible] pouze $3.00 [illegible]

NAŠE TISKÁRNA
[illegible]
rychle,
vkusně a
lacino!
[illegible]
4 parní lisy!
[illegible]
Pokrok Západu,
Omaha, Nebraska.

Sev. německý Lloyd

Pravidelní přímá
PAROPLAVBA
mezi
Bremen a New Yorkem
přes **Southampton**
[illegible]
Expediční dnové jsou ustanoveni:
Z Bremen [illegible]
ze Southampton [illegible]
z New Yorku [illegible]
POŠTU SPOJENÝCH STÁTŮ
[illegible]
Ceny převozní:
z Bremen do New Yorku: [illegible]
z New Yorku do Bremen, Londýna, Havru a Southamptonu [illegible]
Vše se zlatem. Dítky od 1 do 10 roků polovici.
[illegible]
OELRICHS & Comp.
[illegible]
Caldwell Hamilton & Co.
[illegible] August [illegible]